

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van het graf van de beeldhouwer Oscar De Clerck in Zaventem (Sint-Stevens-Woluwe)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Zaventem, gegeven op 13 augustus 2018, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 26 september 2018, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van het graf van de beeldhouwer Oscar De Clerck aantoonst;

Overwegende dat het graf van de beeldhouwer Oscar De Clerck als monument historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Graf van en grafteken voor de beeldhouwer Oscar De Clerck (1892-1968) die op het einde van zijn leven in Sint-Stevens-Woluwe woonde. Samen met Oscar Jaspers, Henri Puvrez, Geo Verbanck en Emiel Poetou geldt Oscar De Clerck als één van de grote vernieuwers van de Belgische beeldhouwkunst tijdens het interbellum. De kunstenaar met een internationale carrière kreeg erkenning vanaf het interbellum voor zijn helder-constructieve stijl die gekenmerkt wordt door invloeden van het kubisme, expressionisme en art deco, aangevuld met Afrikaanse, oosterse en klassieke elementen. Zowel de epigrafie op het grafteken als de gedenkplaat aan het voeteinde van de zerk met een metalen palmtak met letters en afbeelding van de medaille van het Légion d'honneur getuigen van de erkenning die Oscar De Clerck reeds tijdens het leven kreeg. De kunstenaar werd daarom ook bijgezet op een prominente plek op de begraafplaats, op een splitsing van twee paden en nabij de hoofdingang;

Overwegende dat het graf van de beeldhouwer Oscar De Clerck als monument architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Uitzonderlijk kwalitatief uitgevoerd modernistisch grafteken dat naast alle traditionele kenmerken van het modernistische grafteken (zerk met stèle, gefrijnde blauwe hardsteen, metalen opliggende letters) de doorsnee kwaliteit duidelijk overstijgt door het gebruik van letters in hoogrelief voor de epigrafie en de toevoeging van een bronzen portretmedaillon op de stèle,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als monument:

het graf van de beeldhouwer Oscar De Clerck, graf met grafteken, Sint-Stefaansstraat 73A in Zaventem (Sint-Stevens-Woluwe), bekend ten kadaster: Zaventem, 5de afdeling, sectie A, perceelnummer 127M (deel).

De voorlopig beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. Het monument heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° historische waarde;
- 2° architecturale waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

Modernistisch gefrijnd hardstenen grafteken bestaande uit een bodemplaat met verhoogde zerk en licht overstekende dekplaat. Erachter een vrijstaande smalle rechthoekige stèle met een bronzen portret voorstellende Oscar De Clerck. Op de voorzijde van de bodemplaat staat in verdiepte letters "Bestendige vergunning" en "Menten Julien/ St-Truiden". Voor het zerk werd een gedenksteen aangebracht met in opgelegde metalen letters "Un grand/ sculpteur/ de XXe siecle" en een palmtak met een medaille en de letters SLdH. Het zerk werd voorzien van volgend epitaaf uitgevoerd in opliggende letters, uitgekapt uit één steen: "1892-1968/ Oscar De Clerck/ kunstbeeldhouwer/ er.dir.acad.scho.kunst.Leuven/chev.legion d'honneur/off. Kroon Leopoldsorde" en "1915-1972/ Marie-Therese Dommary". Achteraan op het zerk ligt een hardstenen Grieks kruis.

Art. 3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° behoud van het grafteken met al zijn erfgoedelementen en erfgoedkenmerken;
- 2° behoud van het ondergrondse graf met de lichamen van het echtpaar De Clerck-Dommary.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;

- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan het grafteken:
- a) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - b) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - d) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden;
- 5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
- a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel, 20 DEC. 2018

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS
